

اقتصاد

نبض اقتصاد

توزیع کالا‌های شب عید از ۲۰ اسفند

قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت (صمت) اعلام کرد از ۲۰ اسفند برای مقاطع شب عید و رمضان از طریق شبکه منتخب توزیع،فروشگاه‌های منتخب واصناف،کالا‌های ضروری شب عید منظم توزیع خواهد شد. محمدصادق مفتح، قائم‌مقام وزیر صمت در امور بازرگانی، با اشاره به افزایش تقاضای برخی کالاها در آستانه شب عید و ماه رمضان، گفت: به دلیل نزدیکی دو مناسبت نوروز و ماه رمضان، برنامه‌ریزی مشترکی برای عرضه کالا به قیمت مناسب و منصفانه که تولیدکننده هم متضرر نشود برای هر دو مناسبت در حال انجام است اما قیمت‌گذاری بدون در نظر گرفتن مکانیزم عرضه و تقاضا کار بهبودی‌دهی است.

وی در پاسخ به این‌که آیا در حال حاضر قیمت مرغ واقعی و منصفانه است، تصریح کرد: زمانی قیمت هدف در کف بازار اتفاق می‌افتد که توزیع متناسب با نیاز بازار باشد. موضوع دوم پراکندگی جغرافیایی است و نظام توزیع مناسب و منطقی باید سراسر کشور را به خوبی پوشش دهد.

به گفته این مقام مسؤول، گرانی در حیطه وظایف وزارت صمت نیست اما برخورد با گران‌فروشی هست. برای رسیدن به قیمت هدف ابلاغ، بخشنامه و برخورد تعزیری کم اثرترین ابزارهاست. بازرسی لازم است اما کافی نیست. بنابراین محور تنظیم و تأمین بازار در آستانه دو مناسبت بادشده، تعریف شبکه‌های منتخب توزیع و دوم به کار گرفتن عوامل از تولید تا توزیع است.

مفتح با اشاره به ذخیره‌سازی ۴۰هزار تن میوه برای شب عید گفت، از ۲۰ اسفند برای مقاطع شب عید و رمضان از طریق شبکه منتخب توزیع، فروشگاه‌های منتخب و اصناف، کالا‌های ضروری شب عید منظم توزیع خواهد شد و امیدواریم توزیع پیوسته و کافی کالا در این شبکه منتخب در درازمدت تأثیرش را در بازار و کنترل قیمت‌ها بگذارد.

وی بایان این‌که باید زمینه‌ها و عوامل اصلی بروز تخلف و گران‌فروشی از بین برود، اظهارکرد: درصد کمی هستند که مرتکب گران‌فروشی می‌کنند و دلیل آن یکی اجبار است و فرد از روی اجبار مرتکب تخلف می‌شود و دلیل دیگری این‌که حس می‌کند نظارتی وجود ندارد.

مفتح در خصوص فروش اجباری کالا و کالای سرباری هم گفت: اگر شرکت پخشی کالا یا کالا‌هایی را به‌اجبار بفروشد با فروش کالایی را منوط به خرید کالای دیگری کند تا لغو پروانه‌اش خواهیم ایستاد و به‌عنوان مخل نظام اقتصادی قابل پیگرد است. /خبرگزاری صداوسیما

نمایشگاه بهاره نداریم

قاسم نوده فراهانی، رئیس اتاق اصناف تهران بایان این‌که اگر عرضه و تقاضا هماهنگ باشد در بازار مشکلی پیش نخواهد آمد از تشدید بازرسی‌ها و نظارت اصناف و تعزیرات برای برخورد با گران‌فروشی‌های اجباری خبر داد و گفت: به همه اصناف ابلاغ کرده‌ایم حق ندارند کالایی را بدون فاکتور بخزند برای این‌که ضرایب سود هر صنف معین است و نمی‌توانند از آن تخلف کنند.

رئیس اتاق اصناف تهران بایان این‌که امسال هم نمایشگاه بهاره نداریم، گفت: به‌جای برگزاری نمایشگاه‌ها، فروش فوق‌العاده را از طریق اصناف برگزار می‌کنیم که اگر رضایت مردم جلب شود دیگر بساط برگزاری نمایشگاه‌های عید را برای همیشه جمع می‌کنیم.

وی درباره وضعیت بازار مرغ گفت: برخی مرغداران سهمیه تعیین شده را در میدان بهمن عرضه می‌کنند اما مازاد آن را در بازار آزاد می‌فروشند. این افراد باید موظف باشند همه محصول خود را در دو میدان تعیین‌شده عرضه کنند تا مرغ دو قیمتی نباشد.

قائم‌مقام وزیر صمت دراین باره توضیح داد: تولید به‌اندازه نیاز شرط لازم برای رسیدن به قیمت هدف است اما کافی نیست. مؤلفه دوم شبکه توزیع است. / خبرگزاری صداوسیما

فضای خریدوفروش بسیار غیرقابل‌اعتماد شده و قدرت هرگونه پیگیری برای جبران زیان‌های احتمالی و ارائه اسناد و ادله، از نهادهای حمایتی و صیانتی مرتبط با حفظ حقوق مردم سلب شده است. تجربه از دست رفتن دارایی‌های مردم در جریان‌های مشابه مانند شبکه‌های هرمی در کشور و دنیا وجود دارد.

پالایشگاه ستاره خلیج فارس ایران را صادرکننده بنزین کرد

همان‌طور که گفته‌شد مسؤولانی که در وزارت نفت بر مسند کار نشستند معتقد بودند ساخت پالایشگاه کثافت‌کاری است و این گفته را بارها نیز تکرار کرده‌اند اما موضوع در خصوص پالایشگاه ستاره خلیج فارس متفاوت بود، زیرا این پالایشگاه به‌جای نفت‌خام میعانات گازی مصرف می‌کرد. ایران

از بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده گاز در جهان است و استخراج گاز همواره با ماده روغنی سبک به‌نام میعانات‌گازی همراه است به‌طوری‌که اگر این میعانات گازی از چاه‌های گاز استخراج نشود عملاً گاز نیز استخراج نخواهد شد و برای همیشه گاز درون چاه محبوس می‌شود. به این دلیل باید میعانات گازی را نیز از درون چاه استخراج کرد. میعانات گازی را امروزه در جهان با نام نفت فوق‌سبک می‌شناسند که بهترین خوراک برای تولید فرآورده‌های نفتی سبک مانند بنزین و سوخت جت و ... است. تولید میعانات گازی کشور به دلیل تولید گاز چیزی حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار بشکه در روز است. پیشتر قبل از تحریم‌های ظالمانه، میعانات گازی ایران به کشورهای شرق آسیا مانند کره‌جنوبی صادر می‌شد اما با تحریم‌های نفتی عملاً فروش و صادرات میعانات گازی به مشکل خورد. این مساله موجب شد تا موضوع ساخت پالایشگاه ستاره خلیج فارس که ظرفیت روزانه پالایش ۳۶۰ هزار بشکه میعانات‌گازی را دارد، در دستورکار دولت دهم قرار گیرد و چون صادرات میعانات گازی و مصرف آن پاشنه‌آشیل صنعت نفت است این طرح در دولت یازدهم و دوازدهم نیز ادامه پیدا کرد، در غیر این صورت این طرح پالایشگاهی نیز مانند شش طرح پالایشگاهی دیگر به تاریخ سپرده می‌شد. اگرچه مسؤولون فعلی وزارت نفت در خصوص روند ساخت پالایشگاه ستاره خلیج فارس بارها ایراد گرفته و انتقاد کرده‌اند اما اگر این پالایشگاه گازی نبود امروز میعانات گازی استخراج‌شده از چاه‌های گاز باید می‌سوخت، زیرا ظرفیت کافی برای ذخیره‌سازی و تولید فرآورده از این میعانات گازی در داخل کشور وجود نداشت. به‌هرحال پالایشگاه ستاره خلیج فارس با سه فاز فعال امروزه حدود ۳۶ تا ۴۰ میلیون لیتر بنزین تولید می‌کند که این میزان تولید بنزین با استاندارد یورو ۴ و ۵ موجب شده‌است ایران در جمع کشورهای صادرکننده بنزین قرار گیرد. به‌طوری‌که بخش قابل توجهی از درآمد‌های ارزی کشور را تأمین کرده است.

امروز وزارت نفت میراث‌دار طرح عظیم پالایشگاه ستاره خلیج فارس است که این طرح در دولت دهم آغاز شد اما مساله اینجاست که با توجه به روند مصرف بنزین در کشور و همچنین موضوع درآمدزایی از طریق صادرات این فرآورده که امکان قطع آن وجود ندارد دولت یازدهم و دوازدهم هیچ طرح پالایشگاهی را راه‌اندازی نکرده‌اند که نتیجه مفید آن در سال‌های آتی عاید کشور شود. به‌طوری‌که با این روند مصرف بنزین و نبود پالایشگاه جدید به گفته مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، در سال‌های آتی دوباره واردکننده بنزین خواهیم شد یا این‌که برای کنترل مصرف دوباره چاره‌ای جز افزایش مجدد قیمت بنزین وجود نخواهد داشت.

۲۱ میلیون تن کالای اساسی از گمرکات ترخیص شد

روح...لطیفی، سخنگوی گمرک گفت: از ابتدای سال تا پایان بهمن ماه حدود ۲۱.۴ میلیون تن کالای اساسی از گمرکات کشور ترخیص شدند که ذرت، ۴۲ درصد وزن واردات کالای اساسی را به خود اختصاص داده‌است. از ابتدای سال تا پایان بهمن، ۳۰ میلیون و ۸۱۸ هزار تن کالا به ارزش ۳۴ میلیارد و ۳۲۱ میلیون دلار از گمرکات کشور ترخیص شده که ۲۱ میلیون و ۳۷۷ هزار و ۲۸۱ تن به ارزش ۱۰ میلیارد و ۸۳۹ میلیون و ۳۰۵ هزار و ۹۰۱ دلار آن مربوط به ترخیص ۲۵ گروه کالا‌های اساسی است. سهم واردات کالای اساسی از کل واردات کشور از لحاظ وزنی ۶۹ درصد و از لحاظ ارزش ۳۱.۵ درصد بوده‌است. گندم با دو میلیون و ۴۲۳ تن و ۶۲۰ تن و ارزش ۸۱۳ میلیون و ۳۱۷ هزار و ۷۹۶ دلار، برنج با ۸۴۹ هزار و ۸۳۷ تن به ارزش ۷۷۶ میلیون و ۱۱۲ هزار و ۵۴۹ دلار، شکر خام با یک میلیون و ۱۷ هزار و ۷۰۹ تن به ارزش ۳۷۰ میلیون و ۶۶۱ هزار و ۹۵۹ دلار، چای خشک با ۵۷۲ هزار و ۲۵۸ تن به ارزش ۲۸۶ میلیون و ۵۴۴ هزار و ۱۹۹ دلار، نیز در رتبه‌های بعدی واردات کالا‌های اساسی قرار دارند. گوشت قرمز سنگین با ۱۲۶ میلیون دلار، لاستیک سنگین با ۷۷ میلیون دلار، کره بسته‌بندی با ۴۰ میلیون دلار، گوشت قرمز سبک با ۲۹ میلیون دلار و کاغذ روزنامه با ۴.۲ میلیون دلار، در ۱۱ ماهه گذشته از گمرکات کشور ترخیص شدند.

فراوانی از طرف مردم و نهادهای نظارتی در زمینه سرقت و کلاهبرداری در این بازار وجود دارد که بررسی آنها مؤید سیر صعودی فعالیت‌های مجرمانه در این خصوص است. حضور بازرگران و عوامل فعال ناشناخته و غیرقابل‌شناسایی در بازار خریدوفروش این نوع شبه‌دارایی‌بی بی‌پشتوانه، موجب شده این

چرا با وجود نیاز کشور به صنعت فرآوری، هفت طرح پالایشگاه‌سازی متوقف شده‌است؟

ستاره خلیج فارس تحریم را خنثی کرد

❖ برای کشوری مانند ایران که کشورهای غربی به هر بهانه‌ای قصد تحریم آن را دارند، هر میزان وابستگی دست آنها را به منظور فشار علیه کشورمان باز می‌کند. زمانی که ایران یکی از صادرکنندگان بزرگ نفت بود، در عین حال در فهرست کشورهای واردکننده بنزین نیز قرار داشت. جالب اینجاست این بنزین اغلب از کشورهای اروپایی به ایران می‌رسید و این به معنای دواهرم فشار علیه ایران بود. در زمان باراک اوبامای دموکرات، ایران در لیست سیاه شورای امنیت سازمان ملل قرار گرفت و تحریم جهانی علیه ایران اجرا شد. این در حالی بود که صادرات نفت و واردات بنزین مشکلاتی را برای کشور ایجاد کرد. به این صورت که درآمد ارزی کشور از محل صادرات نفت کاهش یافت و از سوی دیگر کشورهای صادرکننده بنزین به ایران از صادرات این فرآورده نفتی خودداری کردند. شاید سهمیه‌بندی بنزین بود که در آن زمان توانست تا حدی شرایط کشور را متعادل کند اما این رویه در طولانی‌مدت نمی‌توانست اجرا شود تا پروژه‌های بزرگ پالایشگاه‌سازی در کشور به اجرا درآمد اما فقط ستاره خلیج فارس به بهره‌برداری رسید. آنچه در ادامه می‌خوانید مروری است از روند پالایشگاه‌سازی در کشور و تأثیر آن در دوران تحریم که ایران را از یک واردکننده به یک صادرکننده بنزین تبدیل کرد.

معناست کشوری که تا همین دو، سه سال گذشته واردکننده بنزین بود امروزه به‌عنوان یک کشور مطرح در میان صادرکنندگان این فرآورده پر طرفدار شناخته می‌شود.

چگونه از صادرکننده نفت خام به صادرکننده فرآورده تبدیل شدیم

به گواه آمارهای منتشر شده در سازمان‌های بین‌المللی تا قبل از تحریم‌های نفتی سال ۹۰ و ۹۱ ایران به‌عنوان دومین کشور تولیدکننده نفت بعد از عربستان در اوپک شناخته می‌شد اما با تحریم‌های اعمال شده از سوی آمریکا و سازمان ملل در ابتدای دهه ۹۰ و همچنین تحریم بنزین که از سوی آمریکا صورت گرفت مسؤولان وقت وزارت نفت ایران تصمیم گرفتند تا ظرفیت تولید فرآورده‌های نفتی را در کشور افزایش دهند به همین دلیل از اواخر دولت دهم نهضت پالایشگاه‌سازی در کشور راه‌اندازی شد.

پیش از آغاز این نهضت در ایران تنها ۹ پالایشگاه آبادان، اصفهان، اراک، تبریز، کرمانشاه، تهران، بندرعباس، شیراز و لاوان با مجموع ظرفیت عملی پالایش یک میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه نفت خام در کشور موجود بود که در سال ۹۰ برنامه‌ریزی برای ساخت هفت پالایشگاه جدید آغاز شد. این پالایشگاه‌ها عبارت بودند از: پالایشگاه پارس شیراز، کاسپین گلستان، آتاهیتی کرمانشاه، شهریار تبریز، هرمز بندرعباس، نفت‌سنگین خوزستان و ستاره خلیج فارس که ناگفته نماند ساخت پالایشگاه ستاره خلیج فارس به منظور فرآوری میعانات گازی

سایت‌های خریدوفروش بیت‌کوین مجوز ندارند

مرکز ملی مجازی اعلام کرد رمزارهایی مانند بیت‌کوین از هیچ‌گونه پشتوانه و تضمینی برخوردار نیستند و همچنین تائونن تصمیمی برای اعطای مجوز به درگاه‌ها و سایت‌های فعال خریدوفروش رمزارزها و بیت‌کوین در کشور گرفته نشده‌است. در این اطلاعیه همچنین آمده‌است در کنار این موارد، گزارش‌های

چرا با وجود نیاز کشور به صنعت فرآوری، هفت طرح پالایشگاه‌سازی متوقف شده‌است؟

ستاره خلیج فارس تحریم را خنثی کرد

❖ برای کشوری مانند ایران که کشورهای غربی به هر بهانه‌ای قصد تحریم آن را دارند، هر میزان وابستگی دست آنها را به منظور فشار علیه کشورمان باز می‌کند. زمانی که ایران یکی از صادرکنندگان بزرگ نفت بود، در عین حال در فهرست کشورهای واردکننده بنزین نیز قرار داشت. جالب اینجاست این بنزین اغلب از کشورهای اروپایی به ایران می‌رسید و این به معنای دواهرم فشار علیه ایران بود. در زمان باراک اوبامای دموکرات، ایران در لیست سیاه شورای امنیت سازمان ملل قرار گرفت و تحریم جهانی علیه ایران اجرا شد. این در حالی بود که صادرات نفت و واردات بنزین مشکلاتی را برای کشور ایجاد کرد. به این صورت که درآمد ارزی کشور از محل صادرات نفت کاهش یافت و از سوی دیگر کشورهای صادرکننده بنزین به ایران از صادرات این فرآورده نفتی خودداری کردند. شاید سهمیه‌بندی بنزین بود که در آن زمان توانست تا حدی شرایط کشور را متعادل کند اما این رویه در طولانی‌مدت نمی‌توانست اجرا شود تا پروژه‌های بزرگ پالایشگاه‌سازی در کشور به اجرا درآمد اما فقط ستاره خلیج فارس به بهره‌برداری رسید. آنچه در ادامه می‌خوانید مروری است از روند پالایشگاه‌سازی در کشور و تأثیر آن در دوران تحریم که ایران را از یک واردکننده به یک صادرکننده بنزین تبدیل کرد.

براساس جدیدترین آمار ارائه شده از سوی کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) ایران در بهمن سال ۹۹ چیزی حدود دو میلیون و ۸۴ هزار بشکه نفت تولید کرده است که نسبت به دی ماه ۶۴ هزار بشکه افزایش یافته است. براساس این گزارش ایران در سال ۲۰۲۰ به طور متوسط روزانه یک میلیون و ۹۸۱ هزار بشکه نفت تولید کرده است. نکته قابل توجه اینجاست که این ارقام به تولید نفت خام مربوط می‌شود و میعانات گازی در این ارقام محاسبه نشده است. براساس آمار و ارقام رسمی اعلام شده از سوی مسؤولان ارشد وزارت نفت در حال حاضر در کشور ظرفیت روزانه دو میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه نفت‌خام و میعانات گازی وجود دارد به طوری‌که اگر پالایشگاه ستاره خلیج فارس را که تنها توانایی تولید فرآورده از میعانات گازی دارد کنار بگذاریم ظرفیت پالایش نفت کشور چیزی حدود یک میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه در روز خواهد شد.

با این حساب اگر از تمام ظرفیت پالایشگاه‌های کشور برای تولید فرآورده استفاده کرده باشیم در سال ۲۰۲۰ چیزی حدود ۱۳۱ هزار بشکه نفت خام به‌طور متوسط صادر شده است اما در اینجا دو موضوع مهم مطرح می‌شود که اولین موضوع صحبت‌های محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه است که اخیراً در جمع نمایندگان مجلس گفته پیش‌بینی صادرات نفت ایران در سال ۱۴۰۰ نیز همانند سال ۹۹ است به‌طوری‌که انتظار داریم در سال آینده به‌طور متوسط روزانه ۲۰۰ تا ۲۰۵ هزار بشکه نفت خام صادر کنیم. با

افزایش ۲ برابری تولید لوازم خانگی در تحریم

❖ کیوان گردان، مدیرکل دفتر صنایع برق و فلزی و لوازم خانگی وزارت صمت گفت: به مردم عزیزمان قول داده‌بودیم که در اوج تحریم‌ها و جنگ اقتصادی رکورد تولید لوازم خانگی را خواهیم شکست که این وعده محقق شد. وی با اشاره به تأکیدات رهبر معظم انقلاب در خصوص تحقق جهش تولید، بیان کرد: در این زمینه در سال جهش تولید برنامه جدی در خصوص تولید و افزایش تولید لوازم خانگی گذاشتیم. مدیرکل دفتر صنایع برق و فلزی و لوازم خانگی وزارت صمت با یادآوری این‌که رشد ۴۰ درصدی را در تولید لوازم خانگی هدف‌گذاری کرده‌بودیم، افزود: در ۱۰ ماهه امسال این هدف را محقق و از آن عبور کردیم. سال گذشته نزدیک به ۹ میلیون دستگاه لوازم خانگی (کوچک و بزرگ) تولید کردیم، هدف‌گذاری امسال تولید ۱۲ میلیون دستگاه لوازم خانگی بوده‌است اما تا امروز ۱۴ میلیون دستگاه لوازم خانگی تولید شده‌است. قبل از تحریم‌ها و در سال ۱۳۹۶ میزان تولید لوازم خانگی در کشور ۷،۵ میلیون دستگاه بوده‌است. مدیرکل دفتر صنایع برق و فلزی و لوازم خانگی وزارت صنعت با بیان این‌که برآوردهای ما نشان می‌دهد که بیش از سه میلیارد دلار کاهش ارزی داشته‌یم تصریح کرد: صادرات به سمت بازارهای هدف جهانی را در سال ۱۴۰۰ در برنامه داریم و در این مسیر حرکت می‌کنیم. برخی شرکت‌های داخلی برای اولین بار در حال تولید لوازم خانگی خاص هستند و در تعداد محدودی برای نمونه‌سازی اولیه این کار را انجام می‌دهند که این موضوع در کنترل کامل وزارت صمت است.

محمدحسین سیفالطهی

اقتصاد